

Határozat összefoglalása: A felek által aláírt szerződés az irányadó a vállalkozó teljesítésének értékelésénél.

Ptk. 200. § (1) bek., 201. § (1) bek., 205. § (1) bek., 207. § (1) bek., 305. § (1) bek., 306. § (1) - (3) bek.

ővárosi Ítéltábla

13.Gf.40.293/2007/6.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Bíró László ügyvéd (1024 Budapest, Margit krt. 43-45. szám) által képviselt felperesnek, a dr. Szula Mihály ügyvéd (5900 Orosháza, Bajcsy-Zsilinszky u. 10. szám) által képviselt alperes ellen 5.625.000 forint és járulékai megfizetése iránt indított perében a Fejér Megyei Bíróság 2007. május 11-én kelt 14.G.40.008/2006/25. számú ítélete ellen a felperes részéről 26. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben - a 100.000 forint tőkére és késedelmi kamatára vonatkozó elutasítást - helybenhagyja, részben - a további 3.400.000 forint tőkére és késedelmi kamatára vonatkozó elutasítást - megváltoztatja, és az alperes marasztalásának összegét 5.525.000 (Ötmillió-ötszázhuszonötezer) forintra és

késedelmi kamataira felemeli, továbbá az alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 600.000 (Hatszázezer) forintra felemeli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 350.000 (Háromszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az alperes az .. Hotelben bowling pályát kívánt építtetni. A felperes részéről .., az alperes részéről .. (tag) között szóbeli tárgyalások folytak arról, hogy milyen pálya megépítését kérné az alperes. A felperes e-mailben bemutatkozó levelet, két fényképet, referencia-anyagot és árajánlatot is küldött az alperes részére. A felperes 2005. április 15-én kelt árajánlata (továbbiakban: 1. sz. árajánlat) 10.800.000 forint + áfa összegű, a 2005. április 18-án kelt árajánlata (továbbiakban: 2. sz. árajánlat) 9.800.000 forint + áfa összegű, a 2005. június 21-én kelt árajánlata (továbbiakban: 3. sz. árajánlat) 9.000.000 forint + áfa összegű volt.

Az 1. sz. árajánlat QUBICA típusú eredményjelzőt, a 2. sz. árajánlat és a 3. sz. árajánlat VILATI típusú eredményjelzőt tartalmazott. Az 1. sz. árajánlat és a 2. sz. árajánlat „bábuállító berendezés” részében golyógyorsító (3 fázisú motorral és földalatti visszafutóval), a „pályaelemek” részében golyólift (3 fázisú motorral) burkolattal, golyótárolóval szerepelt, míg a 3. sz. árajánlat „bábuállító berendezés” részében golyóelevátor, földfeletti visszafutó szerepelt, és a „pályaelemek” részében golyóliftet nem tartalmazott. A felperes által küldött két fénykép a felperes által korábban kivitelezett két különböző bowling pályáról készült, amelyek egymástól különbözőek, de mindkettő színvonalas esztétikai megjelenésű volt. A

két fényképről egyértelműen megállapítható, hogy a monitorok és az eredményjelzők egymástól eltérnek.

A peres felek - törvényes képviselőik útján - 2005. május 24-én vállalkozási szerződést kötöttek, amelyet a felperes részéről .. ügyvezető, az alperes részéről ... ügyvezető írt alá. A vállalkozási szerződés szerint a felperes a szerződés mellékletében specifikált pálya leszállítását és üzembe helyezését vállalta 9.000.000 forint + áfa vállalkozói díj ellenében. A vállalkozási szerződés mellékletét képező specifikáció azonos tartalmú a felperes 3. sz. árajánlatában foglaltakkal. A vállalkozási szerződésben a felek jogvita esetére kikötötték a „székesfehérvári bíróság” illetékességét.

A bowling pálya leszállítása 2005. június 2-án megtörtént, és azt a felperes megépítette. Az alperes (képviselőjében ..) helyszíni észrevételei alapján a felperes a helyi adottságoknak megfelelő felső visszafutós rendszert épített az ahhoz tartozó golyófogadóval és burkolattal.

A felperes 2005. június 16-án az elkészült pályát átadta az alperesnek, amelyről átadás-átvételi jegyzőkönyv készült. Az átadás-átvételi jegyzőkönyv 1. pontja szerint a jelenlévők a felperes által elkészített munkát megtekintették, kipróbálták és megállapították, hogy az elkészült, és a 6. pont rögzíti, hogy a felperes végszámla benyújtására jogosult. Az átadás-átvételi jegyzőkönyvet az alperes részéről .. ügyvezető írta alá. A pálya átadás-átvételekor .. semmilyen kifogást nem jelzett a felperes felé.

A vállalkozói díj 50 %-át a felperes előlegként korábban már átvette, így a felperes által 2005. június 17-én kiállított végszámlában 2005. június 25-i teljesítési határidővel 5.625.000 forint összeg szerepelt. Az alperes a számlát nem egyenlítette ki.

Az alperes jogi képviselője 2005. július 4-én írásban jelezte a felperesnél, hogy megállapítása szerint a felperes nem a szerződésnek megfelelően teljesített, és a helyszínen tartandó személyes egyeztető tárgyalást javasolt. Az egyeztetés 2005. július 15-én megtörtént. A felperes 2005. július 29-én kelt levelében kérte a számítástechnikai rendszer, a kezelőpult és billentyűzetszerződés szerű teljesítését kicseréléssel, a tv-képernyők megfelelő monitorokra történő cseréjét, valamint a golyófogadó burkolat javítását, illetve átépítését. Az alperes a szavatossági jogai érvényesítésén felül 500.000 forint összegű árcsökkentésre tartott igényt. A felperes az eredménykijelző és a kezelőpult cseréjét elvégezte, azonban az alperes a korábbi javítási igényét és a felperes hibás teljesítésére vonatkozó kifogásait fenntartotta. A felperes további javítást és cserét nem végzett.

Az alperes a 2005. november 15-én a Székesfehérvári Városi Bírósághoz benyújtott keresetében kérte annak megállapítását, hogy a felperesi hibásan teljesített, és a felperes kötelezését a kezelőpult és a billentyűzet cseréjére, az ajánlatnak nevezett fotónak megfelelő vezérlés és golyófogadó burkolat építésére, továbbá a számítástechnikai rendszer cseréjére, a szállított szoftver legalitásának igazolására. A felperes a 2005. november 24-én a Székesfehérvári Városi Bírósághoz benyújtott keresetében az alperes kötelezését kérte a végszámlában szereplő 5.625.000 forint és annak 2005. június 25. napjától járó késedelmi kamatai, valamint a perköltség megfizetésére. A felperes állította, hogy szerződés szerűen teljesített, de az alperes nem fizette meg a vállalkozói díj 50 %-át. Keresetének jogalapjaként a Ptk. 389. §-át, 390. § (1) bekezdését és 397. § (1) bekezdését jelölte meg. Áttétel folytán a két per a Fejér Megyei Bírósághoz került, és azokat egyesítették.

Az elsőfokú eljárásban a felek nyilatkozatain kívül az elsőfokú bíróság a benyújtott okiratok (a felek között létrejött vállalkozási szerződés és az annak mellékletét képező specifikáció, a fényképfelvételek és az átadás-átvételi jegyzőkönyv) mellett tanúként meghallgatta .. és .., és igazságügyi szakértői véleményt szerzett be. .. igazságügyi szakértő által 2006. november 25-én készített igazságügyi szakértői vélemény szerint a felperes által elkészített kezelőpult és golyófogadó kivitelezése

műszaki és esztétikai szempontból megfelel a szerződésben foglaltaknak, a leszállított hardver és szoftver, valamint a bowling pálya részegységei megfelelnek a szerződésben meghatározott kritériumoknak, ugyanakkor a kivitelezés nem megfelelő, ezért szükséges a kivitelezési hibák javítása, amelyeknek összköltsége mintegy 100.000 forintra tehető. Az igazságügyi szakértői véleményben utalás van arra vonatkozóan is, hogy „az ajánlatban foglaltaknak történő megfelelés érdekében” milyen feladatai lennének a felperesnek (pl. az eredménykijelző rendszer QUBICA típusúra történő kicserélése, alsópályás golyófogadó kiépítése stb.) és az milyen költségekkel járna.

Az elsőfokú bíróság a 2007. május 11-én kelt 14.G.40.008/2006/25. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 2.125.000 forintot, és ezen összeg után 2005. június 25. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatot, mint késedelmi kamatot, valamint 34.736 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a kereseti kérelmet elutasította.

Az elsőfokú bíróság lényegileg elfogadta a szakértői vélemény megállapításait, a perben becsatolt fényképfelvételeket az árajánlat részének tekintette, de megállapította, hogy a felperes nem konkrétan a fényképen szereplő pálya megépítését vállalta. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a fényképeken szereplő pályákból az alperes számára megítélhető volt, hogy milyen színvonalú, formájú és esztétikájú pályát szállít a felperes, azonban ennek a műszaki és esztétikai színvonalnak nem felel meg a ténylegesen leszállított pálya. Az elsőfokú bíróság ajánlatnak kizárólag az 1. sz. árajánlatot tekintette, és a szerződésszerű teljesítés vizsgálatakor azt a körülményt, hogy az ajánlat, valamint a szerződés tartalma egymástól lényegesen eltér, és ez az eltérés az árajánlatban szereplő tételek műszaki és esztétikai színvonalának csökkenését eredményezte, a felperes terhére értékelte. Az elsőfokú bíróság ugyanis nem látta bizonyítottnak, hogy a felperes tájékoztatta volna alperest arról, hogy a korábbi ajánlatában, illetőleg a szóbeli tárgyalások során meghatározott egyes tételek, berendezések,

felszerelések vonatkozásában milyen módosulást fog eredményezni a vállalkozási díj csökkentése. Utalt .. tanúvallomására, aki kifejezetten vitatta, hogy bármilyen módosulás történt volna a műszaki tartalomban, ugyanis a 9.000.000 forint +áfa vállalkozói díj kizárólag áralku eredménye volt, az nem jelentette az alacsonyabb színvonalú pálya megvalósításában történő megállapodást. Az elsőfokú bíróság az igazságügyi szakértői véleménnyel egyezően megállapította, hogy a felperes által a szerződés mellékletéhez megküldött specifikáció a másik fél számára műszaki szempontból kétségesen volt értelmezhető, de ezt az összes körülmény alapján a felperes terhére értékelte. Ezért megállapította, hogy a bowling pálya megépítése nem szerződésszerűen történt, a felperes hibásan teljesített. A hibás teljesítésre tekintettel az alperes alappal tartotta vissza azt az összeget, amely a szerződésszerű teljesítéshez a hibák kijavításához szükséges volt. Ezt az összeget számszerűleg az elsőfokú bíróság nem jelölte meg, de a Ptk. 305. § (1) bekezdésére és a Ptk. 306. § (4) bekezdésére hivatkozással 2.125.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest, így 3.500.000 forintot tartott jogszerűen visszatartott vállalkozói díjnak. A Ptk. 298. § a) pontja és 301. § (1) bekezdése alapján kötelezte alperest késedelmi kamat fizetésére, továbbá a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint a pervesztesség és pernyertesség arányának megfelelően döntött a perköltség viseléséről.

Az ítélet elutasító része ellen a felperes fellebbezett, annak megváltoztatását és alperes kereseti kérelem szerinti marasztalását, valamint a perköltségek megfizetésére való kötelezését kérte. Hivatkozott arra, hogy iratellenes volt az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy a felek között csupán áralku volt. Utalt arra, hogy a műszaki tartalom csökkenése végig követhető az árajánlatokon, amelyből a legutolsó, a 3. sz. árajánlat (a 9.000.000 forint + áfa összegű) az ennek megfelelő műszaki tartalommal került a szerződésbe. Véleménye szerint az elsőfokú bíróság a csatolt okiratokkal szemben állapította meg azt, hogy a szerződés mellékletét képező specifikáció műszaki szempontból kétségesen volt értelmezhető az alperes számára. Kifogásolta, hogy ezt a felperes terhére róta. Kijelentette, hogy a teljesítése szerződésszerűen történt, és ezzel kapcsolatban

utalt az igazságügyi szakértőnek azon megállapításaira, amelyek ezt a véleményét alátámasztják. Számítási hibára is hivatkozott, mert az elsőfokú bíróságnak a szakvéleményben foglaltaknak megfelelően rendelkeznie kellett volna a 2.200.000 forint beszámításáról is, ami elmaradt. Ezeken kívül felhívta a figyelmet arra is, hogy a vállalkozási szerződésben a tulajdonjogát fenntartotta a teljes vállalkozói díj kifizetéséig, ugyanakkor az alperes a szerződésnek megfelelően átadott pályát azóta is sajátként, problémamentesen használja, abból bevétele származik, de használati díjat nem fizet. Fellebbezésének utolsó részében biztosítási intézkedés végrehajtását kérte az alperes ismert mérlegadataira és az időmúlásra hivatkozva.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felek között nem műszaki tartalom és megjelenési forma kérdésében folyt egyeztetés, hanem az árakon vitáztak. Az alperes részére az ajánlatok eltérő volta nem jelenthette azt, hogy nem a fényképeken megjelölt kivitelezést fog nyújtani a felperes. Kijelentette, hogy a felperes ilyenre nem hívta fel a figyelmét, és ezzel kapcsolatban utalt .. tanúvallomására. Álláspontja szerint a felperes nem szerződésszerűen teljesített, erről azonban az alperes ügyvezetője, .. nem tudott. Kifogásolta, hogy a felperes a fellebbezésében a szakértői véleménynek csak azon részeit emelte ki, amely a szerződés teljesítésére irányult, azonban az árajánlat és kivitelezés közötti különbségeket nem sorolta fel. Az alperes kiemelte a szakvéleménynek a felperesi kivitelezés hibáira és az ajánlattól való eltérésére vonatkozó részeit.

A fellebbezés alapos.

A Ptk. 305. § (1) bekezdése szerint olyan szerződés alapján, amelyben a felek kölcsönös szolgáltatásokkal tartoznak, a kötelezett hibásan teljesít, ha a

szolgáltatott dolog a teljesítés időpontjában nem felel meg a jogszabályban vagy a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak.

A Ptk. 306. § (1) bekezdése értelmében hibás teljesítés esetén a jogosult elsősorban - választása szerint - javítást vagy kicserélést követelhet. A (2) bekezdés szerint a kijavítást vagy kicserélést - a dolog tulajdonságaira, és a jogosult által elvárható rendeltetésére figyelemmel - megfelelő határidőn belül, a jogosultnak okozott jelentős kényelmetlenség nélkül kell elvégezni. A (3) bekezdés szerint, ha a kötelezett a dolog kijavítását megfelelő határidőre nem vállalja, vagy nem végzi el, a jogosult a hibát a kötelezett költségére maga kijavíthatja vagy mással kijavíttathatja. A (4) bekezdés szerint a jogosult a kijavításig vagy kicserélésig az ellenszolgáltatás arányos részét visszatarthatja.

Az elsőfokú bíróság a fenti jogszabályok alapján helytállóan utalt arra, hogy a felperes hibásan teljesített. Az alperes hibás teljesítésre vonatkozóan a felpereshez címzett bejelentését követően a felperes javítást végzett. A szakvélemény a kivitelezési hibákat részletesen feltárta, ezek kijavításának összköltségét mintegy 100.000 forintra tette. A szakvéleménynek ezt a megállapítását a felek nem vitatták.

Nem helytálló az elsőfokú bíróságnak az a további álláspontja, hogy a felperes hibás teljesítése a megállapodástól eltérő alacsonyabb műszaki tartalom kivitelezésében is fennáll, amely miatt az alperes a vállalkozói díj ilyen mértékű visszatartására jogosultsággal rendelkezik.

A Ptk. 200. § (1) bekezdése értelmében a szerződés tartalmát a felek szabadon állapíthatják meg.

A Ptk. 201. § (1) bekezdése alapján a szerződésre kikötött szolgáltatásért - ha a szerződésből vagy a körülményekből kifejezetten más nem következik - ellenszolgáltatás jár.

A Ptk. 205. § (1) bekezdése értelmében a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. A (2) bekezdés szerint a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges.

A Ptk. 207. § (1) bekezdés alapján a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell leértelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett.

Fent ismertetett jogszabályi rendelkezések együttes alkalmazásával a jogvita eldöntéséhez a felek által aláírt szerződés tartalmából kell kiindulni, de emellett lényeges ténynek minősül az is, hogy a felperes nem egy, hanem három különböző végösszegű és különböző műszaki tartalmú árajánlatot adott, amelyek közül a legutolsó, a 9.000.000 forint + áfa végösszegű 3. sz. árajánlatnak megfelelő specifikáció képezte a felek között írásban létrejött vállalkozási szerződés mellékletét. Ezért a 3. sz. árajánlatban szereplő specifikáció irányadó annak vizsgálatánál, hogy a felperes a vállalkozási szerződésnek megfelelő, a 3. sz. árajánlatban tételesen meghatározott specifikációkkal rendelkező bowling pályát adott-e át az alperes részére, tehát a felperes teljesítését nem a korábbi referencia-munkáinak bemutatását szolgáló fényképek és nem a korábbi két árajánlata alapján kell megítélni.

Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy nyilvánvalóan nem a fényképen szereplő pálya megépítését vállalta a felperes. A becsatolt két fényképen egyébként egymástól is eltérő kivitelű pályák láthatóak. Az alperes a 3. számú árajánlatnak megfelelő szerződést kötött a felperessel az annak megfelelő áron és műszaki tartalommal. A szakértői vélemény szerint a szerződés tartalmának megfelelt a felperesi teljesítés, de abban kivitelezési és esztétikai hibák vannak, amelyek mintegy 100.000 forint költséggel javíthatóak. A szakértő az 1. számú árajánlattal is összevetette a felperes teljesítését, azonban ennek nincs relevanciája, mivel a felek

nem az 1. sz. árajánlatban szereplő bowling pálya kivitelezésében állapodtak meg az írásba foglalt vállalkozási szerződésükben.

A fentebb kifejtettek szerint csak a kivitelezési hibák kijavításának költségei, mintegy 100.000 forint visszatartása történt alperes részéről jogszerűen.

Ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a vállalkozási díjból a felperest még jogszerűen megillető 5.525.000 forintra emelte fel az alperes marasztalását összegét, és az alperes által jogszerűen visszatartott 100.000 forint követelés elutasítására vonatkozó részt helyben hagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 80. § (1) bekezdése és 239. §-a alapján kötelezte az alperest a majdnem teljes egészében pernyertes felperes javára a másodfokú eljárásban felmerült részperköltség megfizetésére azzal, hogy az elsőfokú bíróság perköltségre vonatkozó rendelkezését is megváltoztatta. A felperes 337.500 forint kereseti illetéket és 210.000 forint fellebbezési illetéket megfizetett, az alperes pedig az elsőfokú eljárásban 113.816 forint szakértői költséget előlegezett. A Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú perköltséget, míg a 3. § (5) bekezdése alapján a másodfokú perköltséget mérlegeléssel állapította meg, és a perköltség részét képező ügyvédi munkadíj az általános forgalmi adót is tartalmazza.

A Pp. 185. §-a szerint biztosítási intézkedésként pénzkövetelés biztosítását, illetőleg meghatározott dolog zárlatát akkor lehet elrendelni, ha a követelés teljesítése érdekében végrehajtható okiratot még nem lehet kiállítani, a végrehajtást kérő azonban valószínűsítette, hogy a követelés későbbi kielégítése veszélyben van. Ezen körülményt a felperes semmilyen módon nem igazolta. A fellebbezés elbírálására figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla e körben hiánypótlási eljárást már nem folytatott le és arról külön nem döntött.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdése f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2007. november 5.

. Koday Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke

. Molnár József sk.
sk.
előadó bíró

Tamáné dr. Nagy Erzsébet

bíró

A kiadmány hiteléül:
bírószági tisztviselő